

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

DSW-024-64/09

GABINET MARSZAŁKA SENATU
wpłynęło dn. 24.03.2010.
nr. 1480 podpis. Baranowski

Warszawa, dnia 22 marca 2010 r.

SECRETARIA
Młoda Prac. Senackich
Wpłynęło dn. 25.03.10
nr. 1274 podpis. [signature]

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu

W odpowiedzi na wystąpienie Pana Senatora Stanisława Iwana w sprawie likwidacji *Wojskowego Sądu Garnizonowego w Zielonej Górze*, uprzejmie proszę Pana Marszałka o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Sądownictwo wojskowe zgodnie z art. 1 § 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. - Prawo o ustroju sądów wojskowych sprawuje wymiar sprawiedliwości w sprawach karnych w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej. Realizacja zadań orzeczniczych (podstawowej funkcji sądów) jest więc tak pochodną zakresu kognicji sądownictwa wojskowego jak i wielkości oraz organizacji struktury wojska. Bezsprzeczne jest zatem, iż zachodzące zmiany polegające na zmniejszeniu liczebności Sił Zbrojnych RP, uzawodowieniu armii, dyslokacji baz, instytucji i jednostek wojskowych, zniesieniu powszechnego obowiązku obrony, w radykalny sposób wpłynęły na stan przestępczości żołnierzy - głównej grupy podsądnych sądów wojskowych. Równocześnie obszar spraw karnych wyznaczających kognicję sądów wojskowych, został ograniczony przyjęciem w 2008 r. nowelizacji Kodeksu postępowania karnego, która - poparta przez wszystkie kluby parlamentarne - w głosowaniu uzyskała niemalże jednogłośnie. Nowelizacja ta określiła, iż przestępstwa, wykroczenia, w tym i skarbowe, popełnione przez żołnierzy, o charakterze - najogólniej rzecz ujmując - niezwiązanym z obowiązkami służbowymi żołnierza, należą do właściwości sądów powszechnych. Oczywiście konsekwencją rozdzielenia dotychczasowej właściwości sądów wojskowych jest znaczne zmniejszenie ilości rozpoznawanych spraw, co z kolei rzutować musi na ograniczenie struktury tych sądów.

Wojskowy Sąd Garnizonowy w Zielonej Górze po poprzedniej reorganizacji sądownictwa wojskowego, począwszy do 1998 r. funkcjonował jako Wydział Zamiejscowy Wojskowego Sądu Garnizonowego w Poznaniu. Zwiększenie liczby spraw i obciążenia sądu spowodowało możliwość ponownego „usamodzielnienia się” sądu jako odrębnej jednostki orzeczniczej, co nastąpiło z dniem 1 stycznia 2002 r. Analiza danych statystycznych wskazuje, iż WSG w Zielonej Górze jest sądem o niskim obciążeniu i wpływie spraw z obszaru swej właściwości obejmującej jedno województwo - lubuskie. Brak jest również przesłanek wskazujących na możliwość istotnej zmiany i zwiększenie wpływu spraw w dającej się przewidzieć przyszłości.

Zestawiając stan obciążenia obu porównywanych w wystąpieniu sądów (w Zielonej Górze i w Poznaniu), stwierdzić należy, iż istotnie ilość spraw pozostających do rozpoznania w sądzie znoszonym jest większa, tym niemniej według aktualnych danych, po dwóch miesiącach br. nie jest to różnica znaczna (jest to 10 spraw w stosunku do 13 osób). Natomiast przywołana ściągalność kosztów sądowych i grzywien w Wojskowym Sądzie Garnizonowym w Poznaniu jest wyższa o 8% w przypadku przestępstw i 18% w przypadku wykroczeń, w stosunku do danych

z Wojskowego Sądu Garnizonowego w Zielonej Górze. W 2009 r. spośród 27 żołnierzy skazanych za przestępstwa i 57 skazanych za wykroczenia popełnionych w czasie misji zagranicznych żaden z nich nie był skazany przez WSG w Zielonej Górze. Również WSG w Poznaniu według danych z I półrocza ubiegłego roku obsługiwał więcej jednostek penitencjarnych z większą ilością osób skazanych, tymczasowo aresztowanych, a przy tej samej ilości aresztów dyscyplinarnych z większą ilością żołnierzy zatrzymanych i osadzonych w trybie ustawy o dyscyplinie wojskowej.

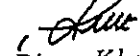
Odnosząc się z kolei do zarzutu ograniczenia konstytucyjnego prawa obywatela do sądu stwierdzić należy, iż nałożony na władzę wykonawczą obowiązek oznacza zapewnienie sprawnego rozpoznania sprawy przez odpowiednio ukształtowaną strukturę ustrojową sądownictwa. Właśnie dążeniem do zapewnienia odpowiedniej realizacji prawa do sądu jest wybór i pozostawienie WSG w Poznaniu, spośród sąsiadujących sądów o najniższym wpływie spraw, którego dogodniejsze położenie, lepsza infrastruktura komunikacyjna sprzyja sprawniejszemu dostępowi do sądu z woj. lubuskiego i kujawsko-pomorskiego, tj. z właściwości znoszonych sądów w Zielonej Górze i Bydgoszczy.

Nietrafny jest nadto zarzut zwiększenia kosztów procesu karnego, a to wobec obowiązywania licznie stosowanych przepisów umożliwiających konsensualną formę procesu karnego, tj. bez wymogu obecności wszystkich uczestników postępowania.

Równoległe z pracami legislacyjnymi zmierzającymi do racjonalizacji wykorzystania kadr sądownictwa trwają prace nad nowelizacją ustawy Prawo o ustroju sądów wojskowych. Dążeniem projektodawców nowelizacji jest zapewnienie możliwości przejścia sędziów wojskowych ze znoszonych sądów w zasób kadry orzeczniczej sądów powszechnych (co m.in. zauważono w wystąpieniu podkreślając fakt delegowania sędziów z WSG w Zielonej Górze do orzekania w sądzie powszechnym) oraz pierwszeństwo w zatrudnieniu w tych sądach urzędników i pracowników znoszonych sądów, choć zgodzić się należy, iż będzie to miało istotny wpływ na podstawowe życiowe problemy zwolnionych urzędników i pracowników sądu, których indywidualne uwagi i plany w dalszym rozwoju zawodowym będą uwzględnione, w zamierzeniu projektodawcy, w możliwie jak największym stopniu.

Reorganizacja sądownictwa wojskowego poprzez ukształtowanie bardziej elastycznej struktury organizacyjnej jest, wobec znaczącego spadku wpływu spraw, procesem nieuniknionym, a rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie zniesienia niektórych wojskowych sądów garnizonowych oraz zmiany rozporządzenia w sprawie utworzenia sądów wojskowych oraz określenia ich siedzib i obszarów właściwości (Dz. U. Nr 32, poz. 175) - w mojej ocenie - w dostatecznej mierze uwzględnia konieczność racjonalnego wykorzystania kadry orzeczniczej, jak i oszczędność środków finansowych wydatkowanych na wymiar sprawiedliwości.

MINISTER SPRAWIEDLIWOSCI

Z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOSCI

Piotr Kluz
PODSEKRETARZ STANU